

MA-257

Somogy megyei Múzeum
néprajzi adatai

MA-257

írta: Interjú Jászai -

írás ideje: 1957

Tantalum Taluor

8 felbontás lap

Földrajzi mutató; Bolhó

Baranyató; XXIV

Iratgyűjtő

MSZ 5617

PAPIRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

felbontás

itt kezdődik az egész ltr. 361-es tétel alól

Csikvár József
Bolhó, 1954.VIII.11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Berencné 73 é.

Táncok

Menyecske tánc.
"Pattogatott kukorica" dallamára.

NA-257

Menyasszony főkötése után állnak körbe össze a menyasszonnyal együtt, s akkor táncolják: Tánc formája: kör. Ritmusa: sztákattó jellegű ! ! . Tempója fokozatosan gyorsuló. Rezgős kemény jellegű tánc. Táncot három részre lehetne osztani: csárdásra, ridára, és lippentősre. Motivumsorokat fél forgással zárja. Ezzel mint egy előkészíti a következő sort. Ezt kötetlen létszámmal táncolhatják. Bucsu napján, vacsora után mutatják. Lakodalomban énekszóra és cigányzenére táncolják, régen duda és hegedűre táncolták. Gyűjtés alatt énekszóra táncolták. Az adatközlő a falu legjobb táncosa hírében áll.

A tánc részletes leírása: 1 lépéses csárdás j-láb nyujtva jobbra lép ! b-láb a jobbláb mellé párhuzamosan kissé ledobbant. Szimmetrikusan ismétlődik.

Két lépéses csárdás, j-láb jobbra lép ! b-láb kis terpeszbe zár /néptánc másodikban/ ! j-láb jobbra lép ! b-láb a jobb mellett párhuzamosan ledobbant, ! . Szimmetrikusan ismétlődik. Az ~~in~~ utolsó taktusra j-láb jobbra lép ! b-láb zár ! , j-láb jobbra ledobbant, behajlitott térdrel, a testsúlyt ráhelyezzük a jobblábra ehhez kapcsolódik a rida. A ridára állandó rezgés jellemző.

• b-láb balra lép féltalpra, mialatt egyet rugózunk rajta ! , j-lábbal a bal előtt irányba néző lábfejjel ledobbantunk .

Csikvár József
Bolhó, 1954.VIII. 11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferencné 73 é.

Táncok

Menyecske tánc.

"Pattogatott kukorica" dallamára.

Dallamig folytonosan ismétlődik. Lippentős: j-lábbal a körben befelé dobbantunk úgy, hogy térd behajlik mialatt a test balra fordul. J-láb kiegyenesedik vele egyidőben föld fölé emelkedik a b-láb ! B-láb ahol fölemelt oda ledobbant, térd behajlik, testsúlyt áthelyezük a b-lábra ! . B-láb kinyújt, mialatt a jobb fölemelkedik a föld fölé ! . Dallam végéig ismétlődik. Következő dallamra vagy páros forgás v. körben rida van. Dallamszáma nincs megszabva.

Csikvár József
Bolhó, 1954.VIII.11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferencné 73 é.

Táncok

Lassu csárdás.

Párban táncolják kb. 3 méter távolság van a fiu és a lány között. Lánynak a keze csipőn, fiu játszik a kezével. Ritmusa: ! !
Tempója: lassu. Inkább laza, mint kemény tánc. Három részre oszthatnám, a helyben csárdásra, helycserére és apáros forgóra. Motivum sorok egymáshoz való kapcsolása kis lippentővel történik. Párok egymáshoz való viszonya: olyan mintha bujócskát játszanának. Elmennek egymáshoz, keresik egymást. Táncot bucsu napján vacsora után mutatták meg. Cigányzenére táncolják. Gyűjtés alatt énekszóra táncolták.

"Össze folyik a Duna a Tiszával, össze illik a szőke a barnával.
Adatközlő legjobb táncos hírében áll a faluban.

A tánc részletes lejegyzése: 1 lépéses csárdás: jobbláb jobbra lép !
b-láb zár a zárással egyidejűleg behajlik mind a két láb !.
Szimetrikusan ismétlődik. Négyyszer v. ötször és akkor helyet cserélnek csárdás lépéssel. Mégegyszer megismétlik majd egymástól eltávolodnak mintha keresnék egymást a következő lépésekkel:
j-láb előre lép ! egyidejűleg a test balra fordul b-zár, mindkét láb behajlik b-láb rézsut balra lép ! egyidejűleg a test jobbra fordul b-láb lábközéppel zár a jobb a balláb sarokhoz, mialatt mindkét láb behajlik ! . Tetszés szerint ismétlődik.

Találkozáskor sima forgóval forognak: egyszerű lépésekkel mennek körbe maguk körül.

Csikvár József
Bolhó, 1954.VIII.11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferenc

Táncokról

Pásztortáncok.

" Cigány huzta. Kezte pofozni a lábát lefeküdt ott is pofozta a lábát. Több nótára is mönt. Van olyan dallam is, mikor dobálta fel a botot, forgatta, a lába között is dobálta. Bottal egyedül járta. Azzal le is feküdt és azomód fel is kelt, közbe a botot forgatta. Ha állva táncut, akkor a bot végét fogta, ha fekütt, akkor középén forgatta."

Csikvár József
Bolhó, 1954. VIII. 11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferenc

Táncokról.

Pásztortáncok.

" Leginkább párosával járták. Lent is volt bot, meg a kezükben is. Lenti botokat keresztbe raktárk."

Csikvár József
Bolhó, 1954. VIII. 11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferenc 76 é.
Csovellák Ferencné 73 é.

Táncalkalmak

Ivánnapi táncok.

Ivánnapkor összeálltak a lányok, asszonyok körbe ugy 8 óra tájban és egész éjfélig táncoltak. Kólót.

Csikvár József
Bolhó, 1954. VIII. 11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferenc 76 é.
Csovellák Ferencné 73 é.

Táncalkalmak

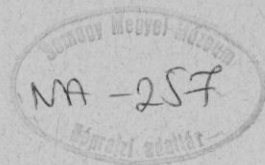
Lakodalmi táncok.

"Fiatal koromban a lakodalmakat dudu és hegedűszó mellett tartották. A lányok üveget tettek a fejükre és úgy táncutáltak végig az utcát. Ma is csinálják, de most már a kólót táncolják. A vőfély vezetésével egysorban kigyózva táncolják egyik hidon le a másikon föl, körösztü az uton mög ahogy gyün. Mikor visszagyüttünk akkor lassucsárdást táncutunk. Először egylépésöst lassut aztán ebbü a kétlépésös gyöt, ezután mög a gyorsat. Mikor vitték a mönyasszonyt főkötni, akkor mönyasszony bucsuzót énekütük a Rákóczi indulóra. A mönyasszony tánc

Konytyolás után körbe álltak a menyecskék egyszer eléneküték az "Édes kedves bodorhajam hova lötté" c. éneköt és utánna már kikiáltották és gyött a gyors. Ez igön gyors ugrós volt. A kólót a lakodalom másnapján táncujják".

Csikvár József
Bolhó, 1954. VIII. 11-16-ig.

Bolhó
Somogy m.
Csovellák Ferenc 76 é.

Táncokról

Táncba hívás.

" A lányok a pitvarban álltak és onnan hívták névszerint őket. "